

КОГНІТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

УДК 004.81:159.953.6]:[378:61]

КОГНІТИВНА МОДЕЛЬ ТРАНСФЕРУ ЗНАНЬ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Рижов О.А.

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: дистанційне навчання, методи когнітології, інтелектуальні адаптивні методи навчання.

Активне впровадження комп'ютерних технологій в процес навчання, аналіз якості навчання в ерготичних системах, підвищило інтерес до досліджень когнітивних механізмів трансферу знань. Аналіз сучасної літератури з питань дистанційної освіти показав, що сучасні системи дистанційного навчання, інтелектуальні адаптивні методи навчання, а також педагогічні технології їх використання в процесі навчання, не враховують когнітивні особливості сприйняття знань людиною, а також механізмів інтерпретації термінів професійної мови.

Мета роботи – розробити модель трансферу знань слухачів (провізорів) системи післядипломної освіти на засадах понять та методів когнітології.

Використання когнітивних підходів при аналізі поняття дефініції «наукове знання», дозволило автору розглянути це поняття, як динамічну систему спільноти професіоналів, які в процесі комунікації засобами професійної мови формують (конструюють) у суспільній (своїй) свідомості структуровану сукупність концептів – єдину концептосферу предметної області як результат активної цілеспрямованої діяльності з об'єктом дослідження методами даної науки. Динамічна система наукових знань обов'язково є підсистемою відповідної науки. Таке визначення терміну «наукове знання» дозволяє розробити систему та сформулювати мету навчання як систему дидактичних методів, направлених на формування у свідомості слухача концептосфери відповідної предметної галузі. На рис.1 відображено процес трансферу знань при навчанні провізорів. Трансфер кванта професійних знань забезпечується системоутворенням концепту, який формується в процесі навчальної або професійної діяльності, яка може відбуватися на фізичному або ментальному рівні та пов'язується з мовним кодом терміносистеми предметної галузі (фармації). Результатом циклу навчання людини професійній діяльності є сформована персональна концептосфера, яка забезпечує професійні компетенції фахівця. Термін (мовний знак) репрезентує концепт у процесі комунікації. Інтерпретація терміну відбувається на базі сформованої в процесі діяльності персональної концептосфери. З позицій когнітології, дипломна освіта необхідна для підготовки носіїв знань конкретної предметної галузі.

У ході дослідження на основі метода структурно-функціонального аналізу систем навчання проведено аналіз трансферу знань у класичній системі організації процесу навчання провізорів в системі післядипломної освіти. Така система навчання базується на принципах суб'єктно-об'єктного методологічного підходу, де суб'єктом виступає викладач, який впливає на об'єкт, тобто на слухача. У ході цієї взаємодії спонтанно відбувається трансфер знань від викладача до провізора та зв'язок мовного коду з науковою картиною світу, яка формується у свідомості людини в процесі навчального комунікативного акту, а також організованої навчальної діяльності. Моделювання ментального образу предмета навчання послідовно формується при керуванні діяльністю слухача з боку викладача та неявно, підсвідомо пов'язується з мовним кодом (термінами професійної мови). Процес кодування знань, при якому здійснюється зв'язок значення, змісту, знака та його корекція, відбувається під постійним інтерактивним контролем викладача.

Розроблена модель процесу передачі знань при навчанні, як процес формування особистої концептосфери професійної діяльності, формує теоретичний базис для дослідження процесу трансферу знань в ерготичних системах дистанційного та комп'ютерного навчання.

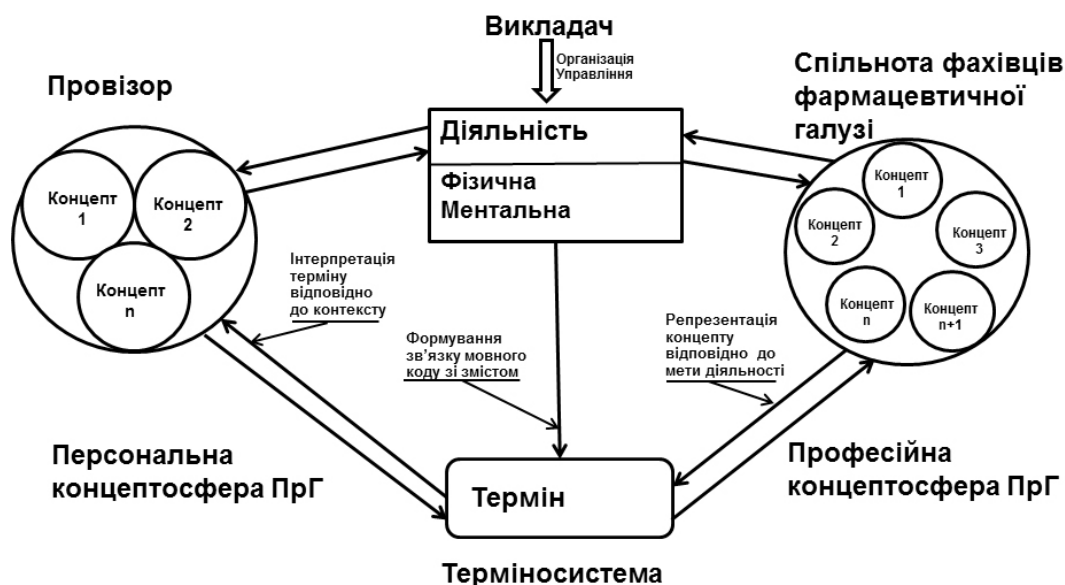

Рис.1. Модель трансферу знань в процесі навчання як системи формування концептосфери у свідомості слухача системи післядипломної освіти

УДК 615.1:001.8:007:002.6

ОНТОЛОГІЧНІ МОДЕЛІ В УПОРЯДКУВАННІ ЗНАНЬ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПРОВІЗОРІВ У МАГІСТРАТУРІ

Бабінцева Л.Ю.

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

Ключові слова: онтологічні моделі в фармації, цілеорієнтовані онтології, предметні онтології.

Вступ. Для підготовки висококваліфікованих лікарів і провізорів на етапі безперервного професійного розвитку (БПР) можуть бути корисними для ефективного передавання знань структури онтології. Основним фактором і поясненням слугують існуючі в медицині та фармації величезні обсяги інформації. Наприклад, при об'єднанні знань про технологію лікування пацієнта на певний клас захворювань із застосовуваними лікарськими засобами (ЛЗ), що містять одну або декілька діючих речовин, обсяги загальних відомостей збільшуються в рази. Зрозуміло, що подібний потік інформації без використання впорядкованих баз знань неможливо ефективно застосовувати при підготовці фахівців.

Мета роботи: обґрунтування напрямів застосування онтологічних моделей у фармації.

Матеріали та методи. Використано класичні методи підготовки онтологічних моделей, зокрема методи аналізу предметної області (ПрО), об'єктно - орієнтовані підходи, методи системного підходу, методологія структурного аналізу та проектування, теорії графів, онтологічного інженірингу.

Результати та їх обговорення. Сьогодні в освіті розпочато революційні змінення. Різке збільшення обсягів інформації, що потребують передачі під час навчання, впровадження нових технологій трансферу знань призвели до великих змін у вищій освіті. Одним із їх наслідків стала заміна знанієвих компонентів у стандартах освіти на компетентнісні. В свою чергу, впровадження компетенцій призводить до докорінної зміни